

POSUDEK VEDOUČÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Diplomant: **Bc. Tomáš Lajský**

Název práce: **Smršťující se Trutnov**

Diplomová práce Bc. Tomáše Lajského zpracovává téma, které se stává stále více aktuálním pro řadu českých měst. Plošný růst města není nekonečný a řada měst začíná být konfrontována se zcela opačným trendem, tedy s postupným úbytkem obyvatel města a s tím souvisejícími negativními projevy například v podobě podužívaných veřejných infrastruktur, řídnutí aktivit či vybydlování celých bloků domů a částí města.

Diplomová práce je zpracována metodicky správně a přehledně, na podrobné rešerše a vyhodnocení současného uspořádání a struktury města navazuje formulace vize a cílů, které jsou pak dále rozpracované v konceptu rozvoje města. Klíčové navrhované urbanistické intervence jsou pak rozpracované do urbanistických detailů.

Diplomová práce je zpracována v souladu se zadáním a obsahuje všechny součásti stanovené ve schváleném zadání.

Rešeršní a analytická část diplomové práce je zpracována komplexně a přehledně, formálně nelze této části diplomové práce nic zásadního vytknout. Z velké části se jedná o obecné rešerše a analýzy současného stavu struktury města a málo je zde reflektováno téma diplomové práce, kterým je trend postupného úbytku obyvatel města. Postrádám hlubší rozbor a diagnózu případných již existujících projevů tohoto trendu, a to zejména v urbanistické struktuře, ve veřejném prostoru, v sociální oblasti, v nárocích na kapacity veřejných infrastruktur, ve stárnutí populace atp. Postrádám rovněž alespoň základní rozbor potenciálů, jakými město může do budoucna tomuto trendu čelit. Rešeršní část diplomové práce přitom obsahuje řadu zajímavých zahraničních i tuzemských příkladů měst, která se potýkají se stejným problémem, včetně návrhů řešení. Bylo lze se jimi prostě inspirovat. Klíčové faktory budoucího rozvoje města uvedené v závěru analytické části tak s ohledem na výše uvedené nereflektují zcela dostatečně právě tento hlavní trend, kterým je úbytek počtu obyvatel města.

Vize budoucího rozvoje města je jednoduchá, jasná a srozumitelná, a to jí dodává velkou sílu. Reakcí na depopulační trend města má být „návrát“ ke třem původním historickým jádrům města a k posílení jejich pozice v urbanistické struktuře. Vize se tak jednoznačně vymezuje vůči negativní tendenci rozpínání města do plochy v podobě řídkých a provozně dlouhodobě obtížně udržitelných satelitů rodinných domů či velkých nákupních center, zatímco počet obyvatel města ubývá a bylo by tak na místě spíše se koncentrovat a minimalizovat tak investiční i provozní nároky na veřejné infrastruktury. Je velká škoda, že vize není dostatečně zdůvodněna a že není pevněji provázána se závěry analýz.

Cíle, které mají vést k naplnění stanovené vize, jsou poněkud moc obecné a od vize se jakoby odklánějí. Místo, aby cíle jednoznačně definovaly, jak dosáhnout posílení tří městských částí a jejich vzájemné integrace, vracejí se do spíše obecnější roviny budoucího rozvoje města.

Koncept již zase nabírá správný směr vize a nastoluje základní kostru uspořádání „trojměstí“. Jasně definované tři součásti „trojměstí“, Horní Staré Město, Trutnov a Poříčí, jejich centra a jejich vzájemné propojení jednak nově navrženou trasou vlakotramvaje a také cyklostezkou podél řeky Úpy. Jasný je také záměr na vymístění všech rušivých průmyslových provozů z plochy města a jejich koncentrace v Poříčí, v přímé vazbě na plánované prodloužení dálnice D11 z Jaroměře na polskou hranici a zároveň s dobrým napojením na obytné části města navrženou vlakotramvají. Zjevně nedomyšlená zůstává dopravní obsluha tohoto „průmyslového obvodu“ města pro těžkou nákladní dopravu. Celá západní část průmyslového obvodu je na mimoúrovňovou křižovatku na dálnici D11 napojená ulicí, která prochází jádrem a obytnou částí Poříčí, dokonce kolem základní školy.

Takto navržený koncept obsahuje velmi radikální a odvážné zásahy do stávající urbanistické struktury města, jako je například demolice celých dvou poměrně nových průmyslových a komerčních zón (u ulice Krkonošská a Volanovská), anebo demolice postupně se rozvíjejících „satelitů“ rodinných domů na Nových Dvorech, Na Přebytku a dalších. Vzhledem k akademické půdě se jedná o legitimní přístup, kterým se diplomant jednoznačně vymezuje k urbanisticky a plánovačsky chybným směrům a tendencím skutečného rozvoje města, jež jsou zcela protichůdné hrozbám, jimž město s ohledem na pokles počtu jeho obyvatel čelí. Chybí však alespoň základní bilance přínosů takto radikálních zásahů a „vyčíslení“ konkrétních užitků z nich. Stejně tak by bylo bývalo na místě zvážit i méně radikální přístup, zamyslet se nad tím, jak stejného efektu dosáhnout i bez nutnosti takto masivních plošných demolic, v řadě případů navíc nové a fungující výstavby. Je otázkou, zda je vhodné ke všem vymezeným demoličním a degradačním plochám přistupovat takto plošně a zkratkovitě. Očekávala bych více diferencovaný přístup a jasnější představu o konverzi či totální přeměně problematických struktur, o etapovitosti dle míry naléhavosti a dle efektivity přínosů atp. Mám za to, že stejného výsledného efektu lze dosáhnout i za cenu „menších ztrát“.

Urbanistické detaily se zabývají návrhem revitalizace celoměstského centra Trutnova a lokálního centra Horního Starého Města. Je-li vizí budoucího rozvoje města návrat k trojměstí, je otázkou, proč jsou předmětem řešení urbanistických detailů pouze dvě z celkem tří center tohoto trojměstí. V tomto ohledu urbanistický detail poněkud „kulhá“.

Návrh řešení obou urbanistických detailů zůstává obestřen některými tajemstvími. Není například jasná a dostatečně zdůvodněná funkční náplň nově navrhované zástavby, opět chybí i alespoň základní bilance navrhovaných kapacit a jejich provazba s konceptem a vazba na základní téma diplomové práce, tedy trend depopulačního vývoje města. Pokud je ústředním motivem konceptu vlakotramvaj, jako hlavní integrační prvek jednotlivých součástí trojměstí, očekávala bych alespoň zakreslení zastávek vlakotramvaje. To stejné platí o cyklostezce podél Úpy, která v urbanistických detailech není nijak zdůrazněná a navržená urbanistická struktura na ní nijak nereaguje. Ze situací urbanistických detailů není čitelná ani síť veřejných prostorů, což může být částečně dáno nevhodně zvolenou grafikou. Nedořešené zůstávají četné technické detaily, jako poloměry zatáčení vlakotramvaje, místa, kdy se z jednokolejné železnice stává dvojkolejná vlakotramvaj, anebo dlouhé úseky, kdy je těleso vlakotramvaje sdílené s automobily. Přitom je v území dostatek místa na to, aby byla automobilová doprava od provozu vlakotramvají standardně prostorově oddělena. Urbanistické detaily trpí nadbytečnou podrobností, která pak odkrývá nedořešenosti.

Závěr:

Diplomová práce Bc. Tomáše Lajského je dobře metodologicky zvládnutá a odráží se v ní zkušenosti nabyté při studiu Modulu prostorové plánování. Dobrá metoda práce však není přetavená ve zcela přesvědčivý a neotřesitelný obsah řešení. Po obsahově stránce je diplomová práce v některých místech nekonzistentní a „nedotažená“.

I přes všechny výše uvedené výtky diplomovou práci Bc. Tomáše Lajského doporučuji k obhajobě a dávám diplomantovi možnost všechny uvedené výtky a nedostatky obhájit a uspokojivě vysvětlit. **Diplomovou práci hodnotím známkou C.**

V Praze dne 22. 1. 2022

Ing. arch. Veronika Šindlerová, Ph.D.
vedoucí diplomové práce